

Irányelvek a KÖR pályázatok értékeléséhez

Kari Tudományszervezési és Könyvtári Bizottság

1. Motiváció

Az utóbbi években a Kutatás Ösztönzési Rendszer publikációs pályázata kapcsán számos pályázati fordulót bonyolított a Kar. E fordulóknál során jó néhány olyan, akár visszatérő dilemma merült fel a pályázatok értékelése kapcsán, ami a KTKB kialakult, de részben tacit értékelési gyakorlatának rögzítését és megosztását indokolja. Ez az itiner egyszerre szolgálja a KTKB további munkáját is, rögzítve bizonyos sarokpontokat, valamint a kari kollektíva orientációját a KÖR pályázatok mögötti döntési szempontok transzparenciájának növelésével.

Az alábbiakban összegzett gyakorlat vezérelvét a KÖR koncepciója adja, mely szerint „... az ösztönzési rendszer célja nem a kutatási produktumok mennyiségének differenciálatlan növelése, hanem az egyéni kutatói/tudományos tőke mind teljesebb kiépítése, és ezzel együtt a tényleges eredmények valós láthatóságát növelő, minél igényesebb, ill. minél szélesebb elérhetőségű fórumokon való megjelenés.” (A koncepciót a 2013. február 26-i Kari Tanács fogadta el.)

2. Egyértelmű esetek

A KTKB a pályázatok besorolásánál alapvetően az MTA IX. osztályának érvényben lévő folyóirat-listáját veszi alapul. Azon folyóiratok, amelyek ezeken a listákon megtalálhatóak, az ott jelzett besorolást kapják, az alábbi kiegészítésekkel:

- Ha valamely folyóirat besorolása megváltozik, a változástól számított két éves átmeneti időszakban a pályázó számára kedvezőbb besorolást kell figyelembe venni.
- Ha valamely folyóirat nem szerepel a fenti listán, azonban elérhető róla más tudománymetriai információ (tipikusan H-index, impakt faktor, stb.), akkor a KTKB ezek alapján az MTA-listával koherens besorolást ad a pályázatnak.
- A közgazdasági/üzleti tudományterületeken kívül eső fórumok befogadásával kapcsolatban a KÖR koncepciójában leírt elvek alkalmazandóak.

3. Tudományos közlemények és tankönyvek, kézikönyvek

A KÖR elsődleges célja a Kar kutatási potenciáljának erősítése a tudományos eredmények elismerésén keresztül. Alapvető kérdés, hogy miként viszonyul a pályázati rendszer a tudományos kutatómunkát dokumentáló, új eredményeket közlő publikációk és a szintetizáló, egy szélesebb terület átfogó ismertetését nyújtó tankönyvek, kézikönyvek közötti különbséghez. A KTKB gyakorlata a tankönyveket jellemzően nem sorolta kategóriába, ugyanakkor az is világos, hogy sok esetben ezek a munkák érdemi és önálló kutatási eredményeket tartalmaznak, illetve széles körben támogatják, fenntartják a Kar ismertségének növelését. Ezeket a dilemmákat figyelembe véve alakítottuk ki a publikációs különdíj kategóriát, amely a tudományos outputoktól eltérő műfaji jellemzőket figyelembe véve, kiemelkedő tankönyvek, kézikönyvek értékelésére szolgál. A besorolás alapját képező szempontok ebben az esetben:

- Kiadó (lásd még a könyvfejezetek kérdését)
- Elérés, piacméret
- Lektorok szakmai rekordja (publikációk, idézettség)

4. Könyvek, könyvfejezetek

A KTKB munkájában visszatérő dilemmát jelent a különböző könyvek, könyvfejezetek értékelése. Ennek elsődleges oka, hogy az ilyen típusú publikációk rendkívül széles skálán mozognak mind láthatóság, mind minőség (lektorálási folyamat szempontjai, a bevont lektorok köre) szempontjából. Ezt a fajta diverzitást áttekinteni és objektív szempontok alapján értékelni a KTKB rendelkezésre álló erőforrásaival meglehetősen nehéz, ezért olyan indikátorokhoz kell folyamodnunk, amelyek viszonylag általánosan képesek a minőséget jelezni. A KTKB munkája során a könyvek/könyvfejezetek értékelése során elsősorban a kiadó szempontját veszi figyelembe, amely a mögöttes minőségbiztosítási standardok és az elérési terület egyfajta (de koránt sem tökéletes) jelzője. Hangsúlyozandó, hogy az egyes esetek *egyedi elbírálás* alá esnek. Az alábbiakban azon kiadók listája található, amelyeknél megjelent könyvek, könyvfejezetek az eddigi KÖR pályázatok gyakorlata alapján besorolhatóak. Hangsúlyozzuk, hogy *a lista nem teljes körű*, azonban jó indikációt ad arra a kiadói körre (és minőségbiztosítási szintre) vonatkozóan, amelyek az eddigi gyakorlattal konzisztensen besorolásra kerülhetnek a KÖR-ben.

- Akadémiai Kiadó
- Edward Elgar
- Emerald
- Macmillan
- McGraw Hill
- North Holland
- Oldenbourg Verlag
- Pearson
- Routledge
- Sage
- Springer
- Taylor & Francis
- W.W. Norton
- Wiley-Blackwell

5. Konferencia kötetek

A KTKB gyakorlata a konferencia kötetekben megjelent tanulmányokat nem tekinti kategóriába sorolandónak. Ennek fő oka, hogy ezekben az esetekben a könyvfejezetekhez hasonló diverzitással szembesülünk, aminek teljeskörű és objektív értékelése túlmutat a KTKB lehetőségein. Ebből viszont az is következik, hogy amennyiben az ilyen tanulmányok átdolgozott változata a 2. pontban érintett tudományos fórumokon megjelenik, nincsen akadálya a KÖR-ben való elszámolásának.

6. Utókövetés

A fentiekből kivehető, hogy a KÖR besorolási elvei kapcsán a KTKB szigorú eljárásrendet követ, ami egyfelől a rendszer alsó határán (hazai C kategória) biztosít egyfajta szilárdságot, ugyanakkor tisztában van azzal is, hogy a tudományos minőség nehezen számszerűsíthető szempontjait nem minden esetben képes maradéktalanul figyelembe venni, így a szilárdság egyben azzal a kockázattal is jár, hogy értékes művek nem kerülnek besorolásra. Mivel ez a tudományos minőség viszonylag jól mérhető a később az adott publikációra érkező hivatkozások számával, ezért a KTKB kinyitja a publikációk utókövetésének lehetőségét. Ez azt jelenti, hogy kellő számú hivatkozás összegyűlése esetén a pályázat újból benyújtható és a hivatkozások számától függően kategóriába sorolható, az alábbi elvek szerint

- 3 független hivatkozás listás folyóiratban, vagy azzal egyenértékű tanulmányban - C kategória
- 5 független hivatkozás listás folyóiratban, vagy azzal egyenértékű tanulmányban - B kategória
- 10 független hivatkozás listás folyóiratban, vagy azzal egyenértékű tanulmányban - A kategória
- Amennyiben a hivatkozások többsége nemzetközi fórumokon jelenik meg úgy nemzetközi, ellenkező esetben hazai besorolás adható
- A hivatkozásokat az MTMT-be felvitt adatok alapján értékeli a KTKB
- Az utókövetést a publikáció szerzőjének kell a KÖR pályázat keretében kérnie

Az utókövetés azon pályázatok esetében lehetséges, amelyek korábban nem kerültek besorolásra a KÖR keretében.